

DIDÀCTICA DE LA NATURA A LES BALEARS (*)

Per: Miquel Sbert

"Som conscients que hi ha molts professors que desitgen canviar els seus plantajaments, oblidar programes obsolets, desfer les parets que divideixen artificialment els camps del coneixement, obrir les portes de l'escola per a que l'escola sigui la realitat mateixa..." Amb les paraules anteriors mostren ben a les clares els autors de "Didàctica de la Natura a les Balears" quines són les coordenades pedagògiques on, volgudament, s'inseixen. L'escola ha d'ésser, és per a ells la realitat, la vida. Des d'aquesta perspectiva ofereixen als mestres un treball que pretén "marcar unes possibles rutes per a un descobriment de la nostra Natura" i refermar la necessitat, la "responsabilitat" de devetllar "actituds favorables a la conservació del que som i del que tenim".

Aquests, o semblants, plantejaments programàtics, molt sovint (massa sovint) entre nosaltres aboquen a uns resultats força migrats. Molt sovint (massa sovint) unes belles i ablamades paraules a la introducció d'un text són tan sols una mena de justificació de la ignorància, de la desídia, de la incompetència i de l'afany de presumpció d'algú. Res més allunyat d'això en el cas de l'obra que comentam. La "Didàctica de la Natura a les Balears" és una feina de programació i de recursos estructurada sistemàticament, apta per a servir de suport als mestres i professor d'ensenyament mitjà a l'hora d'investir la comesa de l'estudi de la Natura d'una manera rigorosa, coherent i actual.

Jaume Terrades al pròleg fa un seguit de reflexions ben oportunes a l'hora de considerar la significació

d'aquesta obra. Assenyala com fins al moment actual la producció de materials de suport a l'Educació Ambiental (molt nombrosos per altra banda) en el cas concret dels textos, presentava unes característiques prou específiques: l'existència d'obres de caràcter general sobre l'interès pedagògic i formatiu de l'Educació Ambiental i sobre la necessitat, cada dia més inexcusable, de defensa i conservació de la natura i, sobretot, remarca la ingent producció de guies, fitxes, "dossiers", jocs, etc. sobre aspectes o indrets concrets. Indica el prologuista com aquest treball ultrapassa en ambició de plantejament i eficàcia en la realització el marc tan restringit

del producte puntual i ofereix a l'ensenyant una guia didàctica sistemàtica d'àmplies possibilitats. Fa referència també Terrades a altres valors de l'obra com són:

l'obra com són: l'assoliment d'un "equilibri sempre difícil entre els objectius de caràcter ambientalista (sensibilització), els de caràcter for-

matiu a nivell d'adquisició de coneixements i els d'aquest mateix caràcter però que persegueixen l'adquisició d'habilitats (aprenentatge del mètode científic, sistemes d'observació, mesura i anàlisi, etc.)". El caràcter d'eina al servei dels docents que té el llibre s'allunya de caure en el parany de les propostes boiroses i ambigües que obliguen al professor a un esforç complementari excessiu, però, alhora, defuig els "receptaris" màgics on tot està mil·limetrat i resolt, impossibilitant la iniciativa creadora del mestre i l'aboca, inevitablement a la rutina estèril. Aquesta difícil harmonia, a criteri meu, és fruit no només de la preparació científica dels autors de l'obra, sinó pels recursos i sentit de la realitat que forneix l'experiència docent dels integrants del nombros equip d'autors de l'obra.

"Didàctica de la Natura a les Balears" s'estructura en quatre blocs ben delimitats:

1. Unitats didàctiques (vol. I)
2. Tècniques de treball (vol. II)
3. Punts d'itinerari (vol. II)
4. Bibliografia (vol. II)

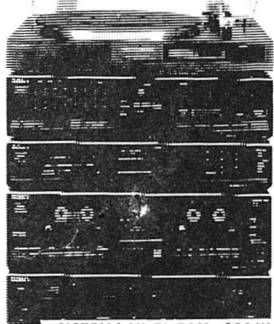
Les "unitats didàctiques" són dotze, totes elles referides a un ecosistema, un centre d'interès ambiental o a un aspecte global del medi ("El Territori", "El Clima", "Aspectes geològics del medi natural", "El sòl", "La Garriga", "El medi natural: EL BOSC", "LES AIGUES DOLCES", "LES ZONES HUMIDES", "EL LITORAL I LA MAR", "El medi rural", "El medi urbà" i "La societat i la naturalesa"). L'estructura de les unitats és semblant: objectius, metodologia, informació descriptiva de l'ecosistema

AHORA SONY

COMPRE SIN ESFUERZO

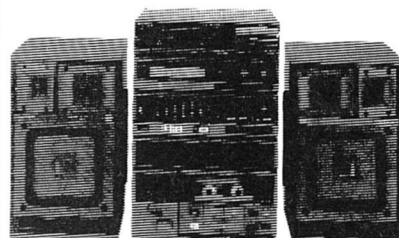
Al contado tenemos los mejores precios del mercado ¡COMPRUEBELO!

SIN
entrada y hasta 36
meses para
pagar

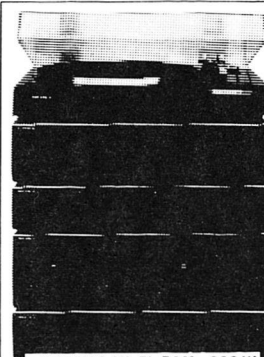
- SISTEMA HI-FI. FAX - 330 W

6.615 Ptas. Mes

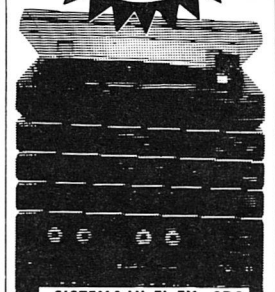
- FH - 150 R. SISTEMA HI-FI

5.059 Ptas. Mes

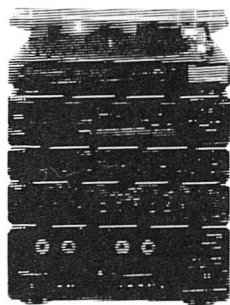
- SISTEMA HI-FI. FAX - 230 W

5.059 Ptas. Mes

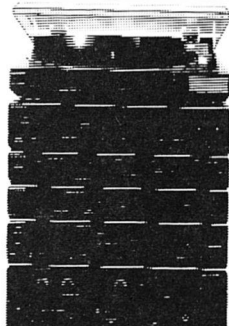
- SISTEMA HI-FI. FX - 0D3

3.104 Ptas. Mes

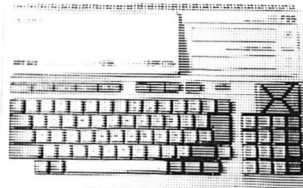
- Sistema Hifi SONY - F - D7

4.669 Ptas. Mes

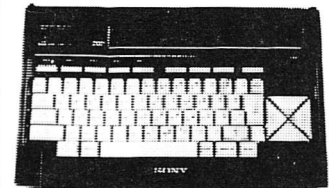
- SISTEMA HI-FI. F - D9

8.561 Ptas. Mes

- ORDENADOR HB - F9

3.321 Ptas. Mes

- ORDENADOR HB - 20P

5.349 Ptas. Mes

- Cámara Video Mod.-
CCD - V50. 8 m/m
HANDYCAM DIGITAL

10.350 Ptas. Mes

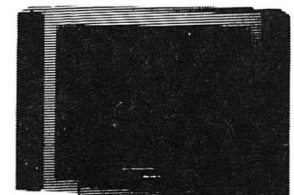
- Cámara video Mod.
- CCD - V - 100 8 m/m PRO
AUTOFUCUS

12.450 Ptas. Mes

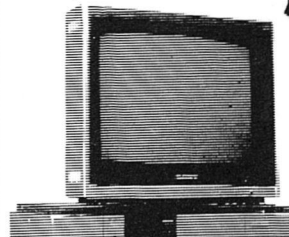
- Cámara Video Mod.-
CCD - V30. 8 m/m
HANDYCAM Autofocus

8.170 Ptas. Mes

- TVC Mod.- kv - 27, 27"
M/D Estéreo. Black TRINITON

8.950 Ptas. Mes

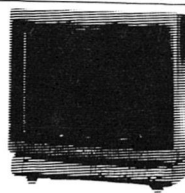
- TVC conjunto Mod.- KX 20 PS-1 -
Estéreo 20"
PROFEEL

10.390 Ptas. Mes

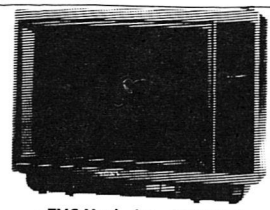
TVC Mod.- kv - 1.442.14"
M/D Black TRINITON

3.104 Ptas. Mes

- TVC Mod.- kv - 1440, 14"
Black - TRINITON

3.155 Ptas. Mes

- TVC Mod.- kv - 2092 20"
Black TRINITON

3.700 Ptas. Mes

IZY Publicidad

Radio Borne

San Miguel, 55. Tel. 72 75 41

DEPARTAMENTO PROPIO DE CREDITO
Rápidamente y sin tener que desplazarse,
en RADIO BORNE le gestionan el crédito que Vd. se merece.

de referència, observacions de caràcter general sobre llocs del nostre entorn identificables amb l'objecte d'estudi, experiències de camp adequades, orientacions per al treball de laboratori i una selecció d'il·lustracions escaients.

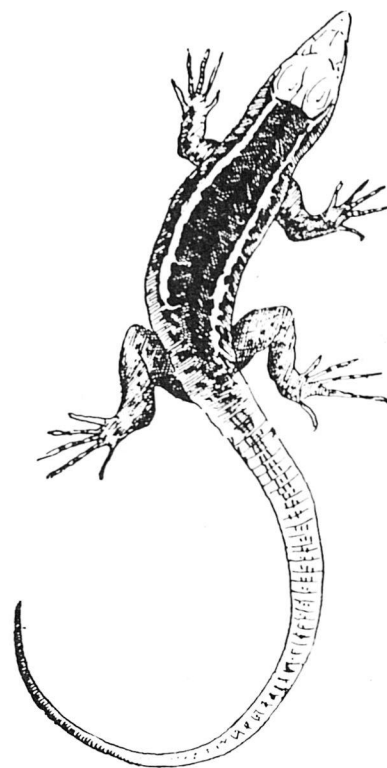
A les "Tècniques de treball" s'ofereixen informacions referides a instruments, aparells, eines, etc. i es descriuen experiències de treball relacionades amb les "Unitats didàctiques".

Els "Punts d'itinerari", estretament relacionats amb les U. D., són 45, corresponents a indrets de Mallorca, Menorca i Eivissa, amb detalls i suggeriments per a dur a terme observacions coherents amb les propostes d'estudi dissenyades.

La bibliografia que s'aporta, tant l'específica de les U. D. com la general, és exhaustiva i pot servir d'auxili eficaç al mestre interessat en ampliar els seus coneixements sobre un tema determinat. L'obra es clou amb un índex analític que facilita la consulta de temes puntuals.

En definitiva, "Didàctica de la Natura a les Balears" és una obra remarkable, tant pels aspectes "tècnics" a què hem alludit com per molts altres que podrien ésser esmentats. Es un treball rigorós, suggerent, aportú i, sobretot, un recurs vàlid i eficaç que ve a omplir una mancança que molts mestres i professors sentien. El recobriment de la nostra entita com a poble necessita de tots els esforços individuals i col·lectius perquè la identificació de la nostra gent amb la seva terra pugui ésser completa. L'educació ambiental és una via excel·lent per a la integració de l'home amb el seu entorn. I aquesta integració és l'única via cap

a l'estimació i defensa del patrimoni col·lectiu. no hi ha cap dubte que amb una eina com aquesta obra els mestres tendrem més planer el camí envers aquesta possible integració que s'inicia, forçadament, amb el coneixement. Tan sols cal esperar que aquesta eina valuosa, i tantes altres que poc a poc amb l'esforç silencios i tenaç de molts anam aparellant, doni el fruit desitjat: el seu ús continuat a les escoles de les nostres terres. Aquest ús vitalitzador serà qui li donarà (qui els donarà a totes elles) el seu sentit complet. Es una obligació, aquesta, que a tots ens compromet.

LEZAMA

c. Fco. Suau, nº 14. -tel 754476
07010 Ciutat de Mallorca

ENGLISH LANGUAGE TEACHING

There was a young student at John's
Who attempted to fondle the swans.
Whereupon said the porter,
"Oh birds are reserved for the dons".

* "Didàctica de la natura a les Balears"; Societat Balear d'Educació Ambiental; Ed.: Prens Universitaria. Ciutat de Mallorca, 1987 (dos volums). Obra publicada amb el suport del Govern Balear.

REFORMA A DEBAT